

Nevtepeno
Poprijeta Devica Marija

III. termi tacsaj 10 st.

1907. okt.

Zmozsna
Gospá Vogrszka

POBOZSEN MESZECSEN LISZT.

REDI GA

Klekl Jozsef, Plebános Pri Szv. Szebestjáni.

Vszebina.

Klekl Jozsef: Salve Regina	289
Szlepec Ivan: Zsivljenje i vesenje nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa.	293
O pletimo Mariji vence!	301
Sz cs: Kaj je szociáldemokrácia	303
Szvetó Csizslo	306
Lenarsich Imre: Edna pot vu Venezio	312
Cserenszovszki novi oltar	315
Drobizs. — Glászi	318

Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve koroni posle na ime: Klekl Jozsef plebanos pri szv. Šzebestjani, posta Battyánd, (Vasm.)

Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi pláعاتi, kak vszako leto tak i letosz lehko po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo meli naednok pláعاتajo!

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga szamosztana (klostra) v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.

Preminocse leto je osztalo nanjega 400 koron. Zdaj zse mámo 800 koron.

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZECSEN LISZT.

— RÉDI 6A: —

KLEKL JÓZSEF

PLEBÁNOS

PRI SZV. SZEBESTJÁNI (P. BATTYÁND, VASMEGYE.)

Prihaja vsaki meszec 8-ga. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Salve Regina.

Pozdrávljena bodi . . . szladkoszt nasa velimo na dale v Salve Regini. Marija je szladkoszt nasa, ár je 1) porodila Jezusa Krisztusa, ki je zrok vszeh nevol, to je greh, zbriszao z etoga szveta, i 2) ár nam dá pomocs v nasih tezsávah.

1) Vszakoj vremenitnoj i vekivecsnoj nevoli zrok je greh. Cse greha ne bi bilo, ne bi bila aa szveti bolezni, ne bi nasz trápilo pregánjanje, ne bi nasz trlé britkoszti, ne bi nasz márjala szmrt, ne bi bilo za nász zsarécsega pekla pripravlenoga. Vsze tezsáve szo po grehi prisle.

Za vcsinjeni greh je povedana szodba nad cslovekom v paradizsomi: *»sznojom tvojeqa lica jej krüh — doszta nevole mej sz tvojev decov bodi pod oblasztjov tvojeqa mozsá.«*

Za greh, cse sze vcsini, je dano prtenjc *»szmrtjov merjes«* i da je greh vcsinjeni — sz trepetanjom i sz povesznenov glávov morem poszlúsati recsi szvetoga piszma *»szmrt je greha nájem«*. Za greh, za szmrten greh sze je prtio Jezus Krisztus, ka nasz vrzse v meszto, kde bode *»jokanje i zobno skripanje«*, kde nas *»csrv ne preide«* i nas *»ogenj ne vgaszne.«*

Za greh, za máli greh csújemo milosztiavnoga Zvelicsitela vednake, nezbrislivo pravico imajocse recsi *»Ne prides vü, dokecs ne plácsas do szlednjega filera.«* Purgatoriumszke moke sze nam sztem nazvánjajo.

I na ednok, v édnom ocsnom megnjeni sze té zsaloszten prizor szpremeni. — Veszéli glász csújemo pri Bethlesemi. Angelje pridejo na zemlo i prepevajo, ka sze je Zvelicsiteo narodo, ki greh zbrise z etoga szveta. Miné greh i zsnjim tezsáve tüdi, trpljenja sze lehko resimo i tem bole sze ga resimo, kem menje bodemogresili.

»Obilnesa je tam gratala miloscsa, kde je v obilnoszti bio greh« pise szv. Pavel apostol. Iz szedmérih szveszt, kak iz szedmérih nepreszúslivih vrelin brez henjanja tecséjo miloscsa za szlabe cslovecse düse, naj sze zsnjimi resijo greha, resijo pekta i zemelszkoga trpljenja.

Pa csi glih trpimo, da poleg miloscs szmo li szlabi i gresimo, pa na szkúsávanje sze djáti tüdi moremo, kak szladko nam je trpljenje, da mámo obezsano diko zanjé. Kak veszélo szí je zmiszlite, ka vszako zsalno recs, vszaki vdarec, vszako zsmetno sztopnjo, vszaki tuzsen zdihej povrné Bog, cse v miloscsi preneszemo — tá sze nam pa tak v obilcsini ponüja.

I za vsze to hvala naj bo Blazsenoj Devici Mariji! I za vsze to njoj naj da szrcé i düso vszaki cslovek, ár ona je *miloscs szpraviteľa, greha obládavca Jezusa Krisztusa porodila*. — Ona je tiszta dobra mati, stere ime je szladko

nam, ki scsémo sze zvelicsati, ár po njoj mámo drágoga Bogá, ki nam miloscse deli, nasz krepí, da v greh ne szpadnemo i kastig vnogih sze resimo.

2) Pa ne szamo v tom pomeni je szladkoszt nasa Marija, nego tak tüdi, ka poszladi nase trplénje, tezsave ár nasz pomaga vnjih. Eta recs „mati“ je drága vszakomi dobromi szrci.

Dete sze zaszmebé, v nárocese sze pasesi, kda *mater* ovára; mladénc, mladenka szkuze poleva i od radoszli sz trepetajocsov rokov pise z dálue krajine „*drágoj materi*“; ka pa kda *mater* ovára? ma te v szrci za kakso drúgo recs tüdi meszto? Vsze vúpüsztí i v njem obdrzsi to milo recs, té drági szpomin, „lúbav do matere“. I kda leta pretecséjo i mater v skrinjo zapréjo, zakaj sze szkuzi i tak milo jocse odrascseno, zse sz vnúki obdárjeno dete tak britko? Ár je to drágo recs „mater“ zgúbilo.

Cse je zemelszke materé szpomin tak szladek, kak szladek more biti szpomin na Marijo, stera je nezgovorno bole dobra do nász, kak zemelszka mati, stera vu vszeh nevolah lehko pomore i tüdi pomága.

Sv. Bernárd pise „*O Marija, tvoja sz szmilenosztjov napunjena nárocsa szo vszem odpreta, ki ktebi pribezsijo, naj szí z njih voznik szloboscino, betezsniik zdrávje, zsalosztlen tolázsbo, gresnik odpüscsenjé, pravicsen miloscso zajimle, niscse sze ne podá ktebi, ka ne bi vszivaó trost i znotrásnje veszélje.*“

Vszaki dobi pri Mariji pomocs, ki jo iscse prinjej. Ali ne csüjete veszélo ozávanje szvetih més: „na csaszt Marije, Mariji za hválodavanje“. Ednoga zvracsi, drúgoga szmrti resi, trétjega povrné, strtomi popolnoszt dá, petomi v csasznih zadrgah pomore i za té dare njene kak lepa hvála sze glaszi pa okincsenih cerkvah.

Ali, ne szmo zse hodili, ali ne szmo vidili drúge hoditi na bozso pot, k Majki bozsoj, v Marijino Celje, naj sze tam za dáno pomocs Materi nebeszkoj vredna hvála dá. Kaj pa pomenijo zláti szrebrni dári v zakládnicah veliki romarszkih meszt, csi ne pomocs Marijino!

I kanke, napiszki, kepi, odrezani vlaszje, jedini teloven kincs mlade dekle v Marijinom Celji, cse ne Marijino pomocs, stera je pomagala i na hválodavanje njéne mile pomocsi szo te szpominki tam povrzseni?

Pomágala je Marija, pomaga i bo pomágala, milijone je zse z neszrecs resila, potrostala na tom szveti, resila z purgatóriumu po mili szvojih priprosnjah (oh molite drághi estevci za té doszta trpéese dobre dusice!) po pravici njoj zato lahko velimo sz recsmi szv. materecérkvi „*Bodi pozdrávlena szladkoszt nasa!*“

(Dale).

Klekl Jozsef.

Zsivljenje i vcsenje nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa.

VII. del.

11.

Jezusa pokopajo.

Arimatheánszki Jozsef, imeniten tanácsnik, ki je túdi csakao králesztvo bozse, je batrivno so k Pilátusi i proszo je od njega Jezusovo telo. Pilátus sze je csüdivao, ka je Jezus tak hitro mro. Prizvao je záto sztotnika i pitao ga je, csi je zse mro Jezus? Z gda njemi je sztotnik povedo, ka je zse isztinszko mro, te je telo Jozsefi darúvao. Pri-seo je i Nikodemus (ki je prihájao k Jezusi vu nocsi) i prineszao je zmesanco mirrhe i aloësa okoli szto füntov. Jozsef je pa telo Jezusa vu csiszti prt zavio i polozso je to telo vu novi grob, steroga je zoszekao vu pecsino. Velki kamen je priválo na grob i odhájao je.

Drügi dén pa, steri szpádne po pripravlanji k szvét-kom, vküp szo sze szpravili popovszki vládnicje i fari-zeusje pri Pilátusi i pravili szo njemi: goszpodne! szpo-menoli szmo sze, ka je on zapelávec escse vu zshivljenji pravo: na trétji dén gorisztánem. Zapovej záto sztrázstiti grob do trétjega dnéva, ne ka bi vuvcenicje vkradnoli telo ino bi pravili lüsztví: gori je sztano od mrtvih, i bode tá poszadnjesa zblodnoszt hüjsa od prvese. Pilátus njim je pa pravo: Máte sztrázso, idite i sztrázste, kak znáte. Oni pa odhájajocsi posztavili szo sztrázso k grobi, kamen szo pa doli zapecsatili.

Gorsztanenje i vnéboidenje Krisztusovo.

1.

Gorsztanenje.

Gda je minola szobota Maria Magdalena, Maria mati Jakoba i Szalome kúpile szo zácsimbo, da bi pridocse namazale Jezusa. Na prvi dén tjedna jáko rano vu zarji szo sle k grobi. Po poti szo szi zgucsávale: sto nam odvála kamen od dvér groba?

I ovo velko zemelszko gibanje je nasztalo. Angel Goszpodnov je doli priseo z nebész i prisztopivsi odválao je kamen i doli szi je szeo na njega. Bio je pa pogléd njegov liki blizsk i oblecs njegov liki szneg. Z bojznosztí pa od njega presztrahsili szo sze sztrázsarje i grátali szo kak mrtvi. Angel pa k zsenam sze obrnovsi právi: Ne bojte sze vi; znam, ka Jezusa iscete, razpétoga; nega ga eti; gori je sztano, kak je pravo. Pojte i poglednite meszto, kám je polozseni bio Goszpod. I hitro idocse povele vucsenikom njegovim i Petri, ka pred vami pride v Galileo; tam bodete ga vidili, kak vam je povedao.

Zsenszke szo sze hitro popascile vő z groba z velkov bojznosztjov i tekáj z radosztjov szo bezsale nazvescávát vucsenikom njegovim. Ali vucsenicje szo njim ne steli vervati.

Peter je vőso k grobi i z njim on vucsenik, koga je lübo Jezus, to je János. Bezsalá szta obadvá, ali János je hitrej priseo k grobi i tam sze nagnovsi vido je dolidjáne prté, ali vu grob je ne notrisztopo. Gda pa tá pride Simon Peter, on je vesaszi notriso vu grob i on je vido prté i robec, steri je bio na njegovoj glávi ne med prtami, nego zoszed vu ednom meszti vküpszprávljeni.

On vucsenik, ki je ob prvim priseo k grobi, je vido, ka sze je tak zgodilo, i vervao je; ár szo do szega mao escse ne razmeli pizma, poleg steroga more on gorisztánoti.

2.

Jezus sze szkázse Marii Magdaleni.

Maria je sztála vőni pri grobi i jokala sze je. Jocsécs sze nagne vu grob i vido je dvá angela vu beloju opravi

szedécsiva ednoga pri glávi, drügoga pri nogáh, kak je lezsalo Jezusovo telo. I právjio njoj angelje: zsená, ka jocses? Odgovorila njima ona: ár szo odneszli Goszpoda mojega i nevem, kama szo ga djáli. I eta govorécsa nazáj sze je obrnola i tam je sztao Jezus, ali ona je ne znála, ka je to Jezus. Veli njoj Jezus: zsená, ka jocses? koga isceses? Maria pa stimajocsa ka z gredárom gucsi, právi njemi: Goszpodne, csi szí ga ti odneszao, povej mi, kama szí ga djao i jaz ga odneszém. Veli njoj Jezus: Maria. Obrnovsa sze pa ona szpozna Jezusa i právi: Rabboni! (to je: vucsíteo) i pokleknola szí je pred nogé njegove. Ali Jezus njoj právi: Ne dotekni sze mené, ár szem escse ne so gori k mojemi Ocsi; nego idi k mojim prijátelom i povej njim: gori bodem so k mojemi Ocsi i k vasemi Ocsi, k mojemi Bogi i k vasemi Bogi.

3.

Podmicseni sztrázsarje.

Gda bi odhájale te pobožsne zsenzke od groba, nisterni od sztrázсарov szo sli vu váras i nazvesztli szo popovszkim vládnikom vsza, stera szo sze zgodila. I vcsaszí szo szpraviscse drzsali z temi sztaresimi i dáli szo doszta penez vojákom govorécsi: pravte, ka szo vucsenicje njegovi v nocsi prisli, ino szo ga vkradnoli, dokecs szte vi szpáli. Csi de to csűo namesztnik, mi ga zse nagucsimo i vász zagovorimo. Vojácje pa vzemsi peneze csinili szo tak, kak szo navucseni bili.

4.

Vu Emmaus setűvájocsa dvá vucsenika.

Na dén gorsztanenja szta dvá z Jezusovih vucsenikov sla vu edno Emmaus imenűváno meszto, stero je od Jeruzsálema na sésztdeszét bezsájov dalecs bilo. Zgucsávála szta szí pa med szebom od onih, stera szo sze zgodila. Gda bi szí tak pogucsávála i med szebom szpitávála, szam Jezus sze je k njima pridrűzso: so z njima. Ocsi njidva szo pa zadrzsáne bilé, da ga nebi szpoznála.

I veli njima Jezus: kákse szo recsi, stère na poti edendrügomi pripovedávata i zaka szta tak zsalosztníva? I odgovori njemi eden, komi je imé Kleofás: ti szám szi tühinec vu Jeruzsálemi, ki nebi zvedo, stera szo sze godila vu etih dnévah? Jezus szpitáva: stera? Odgovorita: od Jezusa Nazarenszkoga, ki je bio prorok, zmozsen vu djánji i recsi pred Bogom i vszem lüsztvom; i kak szo ga odali vísesnji popevje i nasi poglavárje na szod szmrten i rázpnoli szo njega. Mi szmo sze pa vüпали, ka on odszlobodi Izrael. I zdaj po etih je dén trétji, ka szo sze eta zgodila. Ali zszenske nike z nasih szo nasz sztrasile, da bi pred zarjov pri grobi bilé i gda tela nebi najslé nazáj szo prisle i pravle szo ka szo angelszko szkázen vidile, ki právijo, ka on zshivé. Z nász szo tüdi sli nisterni k grobi. i tak szo najsli, kak szo to zszenske povedale, ali Jezusa szo tam ne najsli.

Potom njim právi Jezus: oh neszpametni i késznoga szrcá na vervanje vszeh onih, stera szo gucsali prorocje. Ne li je eta potrebno bilo trpeti Krisztusi i tak notriidti vu diko szvojo? I zacsevsi od Moyzesa i vszeh prorokov, razlagao je njima vsza pizma, stera szo na njega kázala.

Pridocsi pa na meszto, vu stero szo sze napotili, Jezus je tak csino, da bi dale steo idti. Njidva szta ga pa premárjala govorécsiva: Osztani znama, ár mraküje i szunce zaide. Jezus je tak notriso z njima.

Gda szo szi jeszt doliszéli, vzeo je krüh Jezus, blagoszlovo, vľomo i dao ga je njima. Zdaj szo sze odprle njidva ocsi. I pravila szta edendrügomi: ne li nájno szrcé je gorécse bilo, gda je gucsao na poti i razlagao je nama pizma. I gorisztanovsa vu onoj vöri povrnola szta sze vu Jeruzsálem, gde szta vküpszprávlene najsla ti edenáj-szet i one ki szo z njimi bili i pravli szo, ka je izszinszko gorisztano Goszpod i szkázao sze je Simoni. I njidva szta pripovedávata, stera szo sze godila na poti i kak szta njega szpoznala vu vľámlanji krüha.

5.

Gorsztanjeni Jezus sze szkázse szvojim apostolom.

Gda bi szi apostolje med szebom od Jezusovoga gorsztanenja pogucsávali, posztáne Jezus szam na szredi

med njimi i právi: mir z vami, jaz szem, ne bojte sze! Oui pa presztrasivsi sze szo stimali, ka dühá vidijo. Jezus njim pa právi: zaka szte sze zburkali, zaka nasztánejo taksa mislenja vu vasih szrcáh?

Glédajte roké i nogé moje i szpoznajte, ka szem jaz. Oslátajte i szpoznajte, ár düh nema meszá i csonte, kak jaz imam. I eta govorécsi pokázao njim je roké i nogé. Gda pa escse nebi vervali i od radoszti bi sze szamo csüdivali veli njim: jeli máte eti kaj za jeszti? Oni szo njemi pa prineszli méd i ribe. I jo je, osztanke je pa med njimi razdelo.

Po tom pa njim právi: eto szo recsi, stere szem vám gucsao, gda szam escse z vami bio: ka sze more szpuniti vsze, ka je szpizano od méne vu Moyzesovoj právdi, pri prorokah, vu zsoltárah. Teda je odpro njuv razum, naj bi razmeli pizma i právi njim: tak je szpizano i tak je mogao Krisztus trpeti i na trétji dén od mrtvih gorisztánoti i predgati vu njegovom iméni szpreobrnjenje i grehov odpüscenje med národmi zacsevsi od Jeruzsálema. Vi szte pa vszega toga szvedocje. I naj bi vsza eta eta brezi bojaznoszti doprinásali, odposlem na vász obecsanoga Dühá szvetoga, vi pa osztaute vu vársi, dokecs nete obleceni z zmozsnosztjov z viszine.

Drügikrát právi Jezus szvojjim apostolam: mér z vami! Kak je mené poszlae Ocsa i jaz posilam vász. Eta govorécsi pihno je na njé i pravo: Vzemte Dühá szvétoga; komi odpüszttite grehe, odpüsztlijo sze njim, komi zadrzsité, zadrzsáni bodo.

Tomás pa eden z teh dvanájszetih, ki sze za dvojnika zové, je ne bio z njimi, gda sze njim je szkázao Jezus. Gda szo njemi ovi pravili: Vidili szmo Goszpoda; on njim to pravo: csi ne bom vido na njegovih rokáh prebodnjenjé cvekov i ne püsztim prszt moj na meszto cvekov i ne püsztim roko mojo vu njegovo rebro, ne bodem vervao.

Po oszem dnévov szo pá vküp bili vucesenicje i Tomás z njimi. Jezus je szkoz zapretih dvér med njé sztopo, posztano je na szredini i veli Tomási: püszti eszi prszt tvoj i glédaj roké moje, neszi eszi roko tvojo i polozsi jo vu rebro mojo i po tom neboj neveren, nego véren. I odgovoro je Tomás: Goszpod i Bog moj! Jezus njemi

pa právi: da szi vido mené, te szi vervao; blázseni, ki ne szo vidili i verjejo.

Escse vnoga drüga znaménja je csino Jezus pred szvojimi vucsenikami, stera szo ne popiszana vu etih knigah. Eta szo pa szpizana, naj verjete, ka je Jezus Krisztus Szin bozsi i naj vervajocsi zsitek máte vu njevovom iméni.

6.

Jezus sze szkázse szvojin vucsenikam pri Tribériáskon morji.

Po nisternih dnévah sze je znova szkázao Jezus vucsenikam pri Tiberiásovom morji z naszledüvajocsim talom. Bili szo vküper Simon Peter i Tomás, ki sze za dvojnika zové, Nataniel, Zebedeusovi szinovje z Galileánszke Káne i dvá drügiva z vucsenikov njevovih. Právi njim Simon Peter: Ribí: idem. Ovi njemi odgovorijo: mi tüdi z tebom idemo. Vöidocsi sztopili szo vu ládjo, ali ono nocs szo nika ne zgrabili. Kak sze je zarja pocсила, te Jezus sztao na bregi, ali vucsenicje szo ga ne szpoznali. Veli njim záto Jezus: Szineki! jeli máte, kaj za jeszti? Odgovorili szo njemi: nemamo. Právi njim Jezus: Vrzste na deszni sztrán ládje mrezso i nájdete. Tá szo jo vrgli záto i ne szo jo mogli vöpotégnoti od vnozsina rib. Právi záto vucsenik, koga je lübo Jezus, Simoni Petri: Goszpod je on. Szlisavsi pa Simon Peter, ka je Goszpod on, na szébe vzeme gvant szvoj, ár je szlecseni bio ino sze je vu morje püsztó. Ovi vucsenicje szo pa sli z ládjov, (ár szo od szühe zemle ne dalecs bili, tak na dveszto lakti) vlecsécsi z ribámi pun vlák. Gda szo pa vösztopili na zemlo, vidili szo zserjávo vogelje nalozseno, ribo gori-djáno i poleg krüh. Veli njim Jezus: prineszte z rib, stere szte zdaj vlovili. Vöpridocsi Simon Peter z morja, vlák je na zemlo vlekao, vu sterom je sztopét deszét i tri velkih rib bilo. I csi je glih telko bilo, vlák sze dönok ne trgao. Velo njim Jezus: hodte i obed mejte!

Z onih pa, ki szo szi doliszeli, ga je niscse ne vüpao pitati: ti sto szi? znajocsi ka je Goszpod. Jezus pa vzeme krüh tekáj i ribe i njim je dao. Z tem sze je zse tretjics

szkázao Jezus szvojm vucsenikam, kak je gorisztano od mrtvih.

Po obedi pa veli Jezus Simoni Peti: Simon, szin Jónásov, jeli me lübis bole od etih? Odgovoro je: Goszpodne! ti znás, ka lübis tebé. Právi njemi Jezus: pászi ágnece moje. Veli ujemi pá drügoes: Simon, szin Jónásov, lübis mené? I ou odgovori: tak je Goszpodne, ti znás, ka te lübis. Veli njemi Jezus: Pászi ágnece moje. I trétjics je pravo: Simon, szin Jónásov, jeli lübis mené? Razdrészelo sze je Peter, ka je Goszpod njega ob trétjim szpitávao: lübis mené? i právi: Goszpodne ti vsza znás, tak znás tüdi, ka te lübis. Veli njemi Jezus: pászi ovce moje.

Zaisztino, zaisztino velim tebi, gda szi mlájsi bio, szam szi sze opasüvao i so szi, kama szi steo, gda szi pa sztaresi grátao, razpresztrés roké tvoje i drügi te opáse i pela te tá, kama nebos steo.

Z temi recsmi je Jezus Petri na znánje dao z káksov szmrtjov merjé, z sterov bode dieso Bogá. Z sterimi recsmi je Jezus petra za pasztéra po szvojoj krvi odküplene csrede to je za glavo cele materé cérkvi posztavo.

7.

Jezus sze znova szkázse szvojm apostolam.

Ti edenájszetero vucsenicje szo pa slí vu Galileo na on breg, kama je njé osznovo Jezus. I gda bi ga vidili, molili szo ga, niki szo pa dvojili. Prisztópivsi záto k njím Jezus právi: dána je meni vsza oblászt na nébi i na zemli. Idocsi záto vesite vsze národe krsztesávajocsi njé vu iméni Ocsé, Sziná i Dühá szvétoga vucsécsi njé zdrzsati vsza, stera szam vám zapovedao. I ovo jaz szem z vami vszaki dén do konca szveta.

8.

V nébo idenje Goszpodnovo.

Da bi sze Jezus pred szvojm vucsenikami za zsivocsega poszvedocso, po szvojem gorisztanenji vu stirideszeti dné-

vah sze je vecskrát szkázao gucsécsi njim od králesztva bozsega, i zapovedao je njim, naj z Jeruzsálema ne odi-dejo, nego naj csákajo obecsanje Ocsé, stero szte csüli — veli — z vüsztt mojih. Ár je Ivan toti z vodov krszto, vi sze pa za nisterne dni z szv. Dühon okrsztite. Szpo-mente sze, ka bodem vam pravo: za nisterne dni vze-mete na vász pridocsega Dühá szv. i moji szvedocje bodete vu Jeruzsálemi, celoj Judei i Samarii szplóh do konca zémle, gde bodete predgali moj evangelium.

Eta gucsécsi odpelao je njé na breg Olivetszki i pred rjuvimi ocsmi sze je gori zdigno i obták ga je zakri od njuvih ocsih. I gda bi njega vu nébo odhájjocsega glé-dali, dvá moska szta sztopila k njim vu belom obleki ino szta pravila: Mozsje Galileánszki! ka sztojite eti vu nébo glédajocsi. Ete Jezus, ki je od vász vu nébo vneseni, tak pride nazáj, kak szte ga zdaj vidili vu nébo idti.

Po tom szo sze z Olivetszkoga brega nazájpovrnoli vu Jeruzsálem, steri je od brega tak dalecs bio, kelko szobotni dén szlobodno hodijo, tak na jezero sztopájov.

Vucsenicje pa vzevsi na riszále Dühá szv. idocsi vesili szo vszepovszédi; Goszpod je pa z njimi navküp delao potrdjávajocsi njuve recsi z csüdami.

Szlepecz Ivan.

O pletimo Mariji vence!

O pletimo Mariji vence!
 Al kak, da szkoro cvetja ni?
 Le malo scese i mrzla rosza
 Jeszenszko cvetje pomori.
 I dugo-dugo de pokrivaó
 Szezszeni prt nas vrt i gáj
 I ka sze nam scese szklica cvetje,
 Kda pride scese cvetecsi máj?

Nezburkaj sze za volo toga
 Marijin szin, Marijua hcsi!
 Kda sziple sze zemelszki cvet,
 Dühovno cvetje sze zsari.
 Ve te je mati zse navcsila
 V mladoszti viti vence tri,
 I právla je, da szveto csiszlo
 Marijo najbol veszeli.

Resz je, Marija sze radüje,
 Csi njoj prineszes venec v dár.
 Pa cvet zemelszki hitro zvehne
 Le malo dni kraszti oltár.
 Csi pa pokleknes pred Marijo,
 Jo sz szvetim csiszlom pocsasztiš,
 Dühovno cvetje to ne zvehne
 Vnebeszah je ednok dobis.

Glej, kda szti jagode prebirao,
 Tvoj angeo je pri tebi sztao
 I vesztno je pobirao cvétke,
 Stere szti ti Mariji dao.

Kda szi szkoncsao molitev lepo
Vnebó je angeo tvoj zletel,
Pozdravo je Devico szveto
Pred njov je cvetje vsze prestel.

Zato li vrlo pleti vence !
O naj ne mine den nikdar,
Da neb' poklekno pred Marijo
I njoj naklono vence v dár !
Naj lepse delo ti zsvljenja
Dete Marijno bodi to,
Da plet'lo szi Mariji vence,
Ki pred presztolom njenim szo.

Kaj je szociáldemokrácia?

Szociáldemokráti scséjo brezverne sole.

Szvoje peklerszko delo szociáldemokráti zse pri máloj neduzsnoj deci scséjo zacséti. Zse vu elementárszkoj soli zselejo deci vkraj zéti vero. Záto to zselejo doszégnoti, naj sole bodo brez vere, to je : naj decé v soli niscse ne vcsi katekizmusa i biblije, naj nikaj ne csüjejo od vere, naj nikaj nevejo od szvojega vekivecsnoga cila, naj ne poznajo szpovidi i preszvétega Oltárszkoga Szvesztva.

Zse 1867. leta szo szociáldemokráti na szvojem szpráviscsi v Lozáni odlocsili, ka sze krscsanszki navuk more iz sole odsztrániti. Na Öszterájszkom szo tüdi zse 1889. leta v Hainfeldi dokoncsali, ka sze sz vszov mocsjov bodo trüdili, naj vcsenjé vere vu vszeh solaj bode prepovedano. Niki govoritelje szo pa gorpozváli delavce, naj odsztopijo od katolicsanszke vere, ka njim tak ne bode trbelo szvoje decé v katolicsanszko solo posilati. To veliko odürjávanje szociáldemokráto^v proti katolicsanszkomⁱ návuki lehko razmimo, csi známo, ka szo szkoro vszi voditelje szociáldemokráto^v zsidovje, steri Krisztusovga návuka nigdár ne bodo lübili.

Szociáldemokráti szlobodo predgajo. Ali sz tem szamo szlepijo szvejt. Oni zselejo szlobodo, ali szamo za szebe ; drüгим pa robsztvo voscsijo. Tak szo nemski szociáldemokráti vu onom isztom 1889. leti szvoje zselenje na

sole gledocs etak vöpovedali: 1. zselemo popolnoma od-sztrániti iz sole vszakojacsco vcsenjë vere, 2. zselemo pri-szilne sole, vu stere po szili more hoditi vszako dete i vu sterih sze szamo dokázane naturálszke pravice szlobodno naprej dávajo, pa nikaj visenaturálszkoga ne. — Csi bi oni lübili i drüгим tüdi voscsili szlobodo, te bi ne szmeli priszilnih sol zseleti. nego duzsni bi bili to zseleti, naj vszaki sztaris má oblászt i priliko szvoje dete v takso solo poszlati, v kakso je on szam scsé, ár to je szloboda! Ali szociáldemokráti bi radi vszo deco vu nevernoszti dáli gorhrániti i tak zse vu mladoszti pripravlati za szvoje návuke. Záto tüdi tak scséjo, naj do 5. leta sztarisje go-jijo szvojo deco, potom je pa naj »obcsinszka družsba«, to je ország vkraj zeme od roditelov i vu brezvernih solaj vö dá vcsiti za pogáne.

Krisztjanszki ocsa i mati! scséta szvojo málo deco prek dati országi, ka do je luteránszki, zsidovszki i drügi neverni vucsitelje na to vcsili, kak morejo Krisztusa tajiti i szvoje roditelje i szvojo domovino zametávati? Csi to scséte, hajdi, sztopte med szociáldemokráte, ár oni tüdi to scséjo!

1890. leta szo szociáldemokráti na szvojem velikom zbori v Halli znovics odlocsili, ka sola more z cela raz-locsena biti od Cerkvi, ka v soli od niksega vervanja neszme gucs biti. Ali poleg toga je Bebel opominao szvoje prijátele, naj prosztomi lüdsztvi od toga ne govo-rijo, ár bi sze tak vkraj obrnolo od szociáldemokrácije.

Escse bole odlocsno szo govorili szociáldemokráti proti katolicsanszkim solam v Erfurti leta 1891. Tü szo dokoncsali, ka vsze sole morejo poszvetne biti! i vsze deca morejo vu té poszvetne sole hoditi, ka popi v soli nikaj neszmejo vcsiti. Nadale szo vöpovedali, ka szociáldemok-ratje Matercérkev ne drzsijo za vecs, kak kakse stécs proszto drüzstvo, kak na priliko edno brálno, pevszko ali muzikálno ali trgovszko drüzstvo. Záto — velijo — szvéta Maticérkev iz obcsinszkoga, to je: od országa niksega podpora, nikse pomocsi neszme dobiti. — Pa naj sze katolicsanci ne tozsijo, ka je mi pregánjamo — tak prá-vijo szociáldemokráti, — záto velimo mi, ka je vera ali Maticérkev edno drüzstvo, stero szvoje poszle neodviszno

lehko odlocsi i stero od országa tákso obrambo vsziva, kak drüga poszvetna drüzstva.

Ali kak malo sze szociáldemokráti brigajo za to, csi sze katolicsanci tozsijo proti krivicam, to szmo vidili na francoszkom. Tam je szociáldemokrátna vláda od szvéte Materécérkvi ali od katolicsancov vkraj zéla sole, popovszke hizse i cérkve. I na to sze vszi szociáldemokrátje szveta od veszelja ploszkali z rokami i ni ednomi je ne na pamet prislo to praviti, ka je to krivica! Csi bi sto ednoj poszvetnoj drüzsbi, na priliko ednoj sparkaszi vkraj zeo njéne hizse, tak bi ga právda gvüsno v temnico zaprla! Ali od katolicsancov, od szvéte Materécérkvi je szlobodno krádnosti i ropati! *Táksa je szociáldemokrátov pravica!*

Ali zaman sze tozsijo francoszki katolicsanci! Szami szo szi krivi! Zakaj szo szi za poszlanca zvolili neverne mozse?

I mi nasim katolicsancom tüdi to právimo: Csi scséte, ka bi vam cérkvih i sol ne vkraj zéli, csi scséte, ka bi vam ne zsidovov i luteránov i drügh nevernih lüdi posztavili za vucsitele vase decé: tak szi morete verne katolicsanszke mozse odebrati za poszlanca, tákse mozse, *od sterih znáte, ka k szpovidi hodijo!*

Sz—cs.

Szveto Csiszlo.

Nisteren bi nájráj molo z molitvene knige, pa nemore, ár nevé csteti; i zato sze za neszrecnoga racsuna, i miszli, da nevé prav i Bogi dopadljivo moliti. Ali szv. csiszlo je nájlepsa molitvena kniga, stera je potrdjena od rimszkoga pápo, od cele matere cérkvi, ár v njoj sze nájdejo nájlepse molitvi. Molitev je prijétno discesa cvetlica; csi sze pa vecs raznobarvnih i raznodisécsih cvetlic v venec zvézse, kak globoko preszúne vsze nase csútenje njihva lepota i disáva!

Szamo tri szo molitvi z sterih je szklenjeno szv. csiszlo, naime: vera, ocsa nas i drava marija, pa te tri szo bozse i nebeszke i korona vszeh drúgih molitvih. Da pa bomo vszo prijétno disávo teh treh cvetlic obsútili, navdúseni od njihve lepote, je scsémo na kráci premislávati.

1) *Ocsanas* sze imenúje po pravici náj bole imeniten med vszemi molitvami. Nas Zvelicsiteo ga je szam znebesz prineszo i je nanjega vsio szvoje vucsenike. Záto Jezus Krisztus, száma modroszt, ne szpozna ni edne lepse i bolse molitvi, kak Ocsanas, i túdi je ni edne drúge on ne zapovedao moliti. Jezus jo moli naprej i miljoni angelje i lúdje jo molijo za njim. Vszaki dén, pri szvetoj mesi moli Ocsanas dúhovnik i za njim ga moli celi szvet. Doszta drúgi molitvi

szo lüdje zse molili na szveti; molili szo je zsidovje, neverniki i krscseniki; grehsniki i szvetniki: pa vsze te molitvi szo bilé zapopádene vu Ocsanasi.

Tá molitev obszega vsze, ka má Bog i ka potrebüje cslovek; vsze, zakaj more cslovek prosziti, i vsze, ka more Bog dati; obszega vsze nebeszke i zemelszke, vsze dühovne i telovne dobrote, vsze csaszne i vecsne potrebsine, pa ob ednim tüdi vsze hudo, stero nasz Bog i molitev resi. Záto je Ocsanas práva nebeszka cvetlica, csi poglédnemo njegov zacsétek, zato je nájlepsi od vsze molitvi.

2) *Zdrava bodi Marija*. Szveta katolicsánszka cérkev je drzsina bozsa, sztojecsza z ocsó, matere i decé. Deca szmo mi, ocsa je pa Bog — kde je pa te mati? Marija je mati, tak odgovárajajo vszi katolicsánci. Naszproti pa morejo krivoverci i vszi lüdje, steri szo odzvüna práve cérkvi, praviti. »Mi nemamo materé!« O kak zsalosztno je v drzsini, kak zsalosztno za deco, csi neg a materé! Szveta cérkev pa vzsiva nájvékso tolázszbo vu tom, ka má dobro i szkbno mater, Marijo. Dena pa májo vszikdár doszta potrebsin; vcsászi sze obrnéjo sz prosnjami k ocsi vcsászi pa k materi. Deca katolicsánszke cérkvi morejo zato meti molitev k Ocsi, pa tüdi molitev k materi, záto za Ocsanasom tüdi Zdravo Marijo. Nebesza i zemla szo pripomogle, kda szo zlozsile lepo molitev: Zdrava Marija. Arkangel Gábriel, — rajsi pravimo szamo szveto Trojstvo je zlozsilo njeni prvi del. Szvéta Elizabet ali pa prav za prav szveti Düh, steri jo je preszveto, je prisztavo drügi del, i szvéta Cérkev pa trétjega. Nájvékse pocsesztenje Marijino je zapopádeno v nji, ár pozdrávlajo i csasztijo Bog i njegovi angelje i vsze nase csesztenje ne nikaj v primeri sz csasztenjom, stero szo cela nebesza Mariji szkazala i njoj scse zmirom szkasztüjejo.

Isztina, doszta lepi i genlivi molitvi sze nájde k Mariji, pa med vszemi je nájlepsza molitev: Zdrava bodi Marija,

3) *Jaz verjem*; to je tretja molitev, stera sze dá primerjati z Ocsanásom i Zdrava Marijov. Scse li te, kda szo apostolje vzeli szvetoga Dühá, szo mogli zlozsiti vero. tak ka ne apostolje, liki szveti Düh je prav za prav zlozsitel té molitvi.

Szveti Augustin je pravo: „Sto zná dobro moliti, tüdi zná dobro zsvetiti.“ Csi záto rad i dobro molis Ocsa-

nas, Zdravo Marijo i vero, stere szo tri náj lepse molitvi, bos tūdi znao dobro zsveti. Sto szi vtrgne v ogradi rozso, jo vecskrát gléda i pridiháva, da sze radūje nad njenov lepotov i prijetnim dūhom; noszi tūdi ti o kresenik! vszikhár pri szebi szveto csiszlo, veszélo ga premislávaj i na szébe vlecsi prijéten dūh te molitvi, nájlepse rozsé, stere je Bog poszádo v ograd szvete Cerkvi. Szveti Januárij szi je vnocsi csiszlo okoli rok povijao, da sze je nebeszke kralice tūdi vnocsi szpominao. Ednomi prijáteli je povedao, ka sze je vu vojūvanji sz peklom vszikhár csūto pokrep-csanoga, csi je meo csiszlo med rokami. Szveto csiszlo obvarje nevarnoszti neszrecsne szmrti. Mihal miszijonar, je vszikhár rad molo csiszlo; pa je tudi nadigávao k toj molitvi divje Indijance, med sterimi je miszijonáro. Eden dén potūje sz peterimi teh divjákov prek vizike gore, tam ga zgrábi hūda nevihta. On zbezsi szvojimi pajdási v edno jamo, i zacsne moliti csiszlo. Dváj pajdása molita za njim. I glédajte, v tom megnjeni pa vdari sztrela i omori tri Indijance steri ne szo molili csiszla; missijonari i dvema pajdásoma, steriva szta zsnjim molila, sze ne zgodilo nikaj hūdoga, liki vszi trije szo osztali zsivi i zdravi. — Tá molitev nam tūdi prineszé blagoszlov z nebész na vsze nase delo.

Zvelicsani Analij, z reda szvetoga Dominika, je vesz goro lūbezni do Marije. Bio je vrelí govornik, i od Bogá i Marije pozvani, naj pálik zaneti pobožnoszt szvetoga csiszla, stera je v tisztom csaszi med lūdsztvom opesala. Prikázala sze njemi je Marija, i ga je navdūsavala, naj bi povszod vpelao bratovcsino szvetoga csiszla. Nazocsi szvojega szina njemi deue csiszlo okoli sinjeka. Szvetnik boga i dela netrūdливо; csi je sztáo ali szedo; govero ali predgao, vszikhár je meo csiszlo na rokah.

I pred vszakim delom je molo i Bog je vsze njegovo delo blagoszlovo. Mro je na szvétek rojsztva nebeszke Kralice.

Zdaj pa poglednimo scse zacsétek szvetoga csiszla. Kda je szveti Dominik, te velki miszijonar proti krivo-versztvi, edno nocs molo vu szvojem berlogi i proszo nebeszko pomocs, sze njemi prikázse Marija szprevájana od tre nebeszki kralic, stera vszaka je mela 50 devic vu szvojem szprevájajji. Prva kralica szvojimi drzsinami je

bila oblecsena v belo oblacsilo; drüga kralica sz 50 devicami je noszila erdecse oblacsilo; tretja kralica i njeno szpremsztvo sze je szvetilo v zlatom oblacsili. — Zdaj pa právi Marija Dominiki: „Pogledni: prva kralica szvojim 50 devicami pomeni veszelo csiszlo; drüga erdecse oblecsena, predsztávla zsaloszten del; i tretja v zlatom oblacsili, pomeni odicseni del csiszla. Idi, Dominik, i razglászi moje csiszlo, in premeni lázs, i vera de zmágala.“ — Tak sze je tüdi zgodilo. Pa tüdi zvünesnja obluka szvetoga csiszla nam kázse nebeszko iznajdbo. Naj prle pride krizs, steri na vszako i imenitnoj i bozsoj recsih sztoji na vrhi, i po znamenji krizsa sze szpominamo szvetoga Trojsztva i nasega odküplenja. Zatém sze zacsne vera, Ocsamas i Zdrava Marija, kak trojni szoglász, iz steroga tecsé vsze lepo i hasznovito. Sz tov molitvov je zdrüzseno tüdi premislávanje, tak ka molijo vüsztá i szrcé. Med tem kda molijo vüsztá, premisláva szrcé celo zsvilenje Jezusa i Marije, i roma vu dühi po vszoi dezseli szvétoj, i sze podá v Nazaret, Betlehem, Jeruzsálem; na Olinszko goro, v Pilátusovo hizso, i pokleküjejo pri vszeh posztájah krizsne poti i sze ne obrné od Jezusove i Marijine sztráni, dokecs je ne vido vu dühi iti v nebesza.

Szveti Dominik je z rimszkoga pápo dovolenjom pozdigno szveto csiszlo v bratovcsino, i je dozsivo veszélje, ka sze je dalo v njo zapiszati szkoro stiri miljone lüdi, stero szo od vszeh krajov szveta posilali brez racsuna milijonov Zdrava Marij pred nebeszki sztolec Matere Bozse. Naj bole vucseni i szlávní moski szo szí racsunali v csaszí, ka szo molili szveto csiszlo, tak n. pr. szveti Bonaventura i szveti Tamás Akvinszki. — Molili szo je ne szamo proszti lüdjé i sztare zszenszke, liki tüdi králi i plemeniti mladénci. Nikdár ne miszli, da je molitev szamo za nevednene, szveto csiszlo je za vsze, — za vucsene i nevedne, za bogate i szirmaske, za starise i deco, za moske, vojake i mladénce, rávno tak kak za sztáre zszenszke, mláde deklíne i nüne. Csiszlo je za vsze, ár je tüdi preszveta Devica za vsze; ár szo szkrivnoszti, stere nam pred ocsi posztávla za vsze; ár je Ocsanas i Zdrava Marija za vsze; i na zadnje ár je G. Bog za vsze.

Eden pobozen zdravnik je pravo: szveto csiszlo je zvoncsék. Csi sto csésé v kakso imenitno hizso sztopiti,

naj prle more za zvoncek pri dverah szcinkati i vratári povedati szvoje zadeve, za volo steri je priseo hizsnoga goszpoda obiszkat ali proszit. Ali doszta lezse je govoriti sz preszvetov Devicov, moremo szamo potégnoti zvoncek, to je: csiszlo vzeti vroke; i vcsaszi sze dveri odprejo, nebeszka Kralica pride szama i poszlühne nase prosnje, in je tüdi poszlühne, ali pa nam podeli scse imenitneso miloscso.

Zvelicsani Bertrand je vszikdár premislávaeo szkrivnoszti szvetoga csiszla, pa je ne meo niksi knig, pravo je, ka njemi nadomeszti csiszlo vsze knige i je náj bolsa pomocs k zvelicsanji. Zvelicsani Klemens Hofbauer, redovnik je meo neomájano vküpanje do Kralice szvetoga csiszla. Pravo je: „Csi me pozovéjo k betezsniki, od steroza szo mi zse prle povedali, ka je scse ne pripravleni za szpoved, ali csi od szpovedi nikaj nescse csüti, i csi po poti kda idem knjemi, molim szveto csiszlo, te sze vszikdar zgodi po moji zselah, prle kak tá pridem. Verte mi: ka Mati Bozsa vsze prav naprávi i ne zapüsztüi nikoga, sto jo za isztinszko na pomocs zové.“ — Drugokrát pride rávno te szvetnik z ednoga delésnoga dumajszkoga predmesztja vesz zmantráni domo, i je pripovedávaeo, ka je bio pri betezsniki, steri je ne bio pri szpovedi zse 17 let, i je denok szpotrtim szrcom mro. „Zaisztino“, pravi „tam mi vszikdár dobro pride, csi sto dalecs prebiva v kaksem predmesztji, ár te mam zadoszta csasza, ka molim po poti szveto csiszlo.

Morebiti, ka tüdi ti, o krscsenik, más vu szvojoj hizsi ali rodbini trdovrátnoga gresnika, steri lezsi betezsen i nescse csüti od szpovedi; preporocsi ga preszvetoj Devici sz molitvov szvetoga csiszla, i vido bos ka, ga zmehcsi Marija.

Szveto csiszlo pa ne szamo molitev odrascseni, liki tüdi mále dece. Tüdi deca zejémajo zsnjega tolázszbo i pomocs. Gda je bio zvelicsani Szilveszter scse mali solar, njemi merjeta oca i mati. Brezi vsze pomocsi je ne vido kama bi sze obrno. Zapüsztüo je rojsztni kraj, i sze napoto v meszto Florencijo, da bi szü tam z delom szlüzso zsivezs i ka bi sze zatem mogeo dale vcsiti. Med potjov je molo szveto csiszlo z decsznsztkov pobožsznosztjov, i je vrelo na pomocs zvaeo Mater Bozso, náj bi njemi pomágla i aposz-

tala njegova mati. Kak je náglo sztopao i szvojo zdrava Marijo pun zsaloszti molo, sze njemi ponüdi za pajdasico, i ide zsnjim proti Florenciji: Po poti njemi pripovidáva modre návuke, po steri naj bi ravnao szvoje zsvilenje; gda prideta v meszto, ga pela k dveram Dominikanszkoga szamosztáua i premine, decsák je szpoznao ka je bila to nadzemelszka roka, stera ga je tá pripelala, i to je bila preszveta Devica, stero je sz csiszloin na pomocs zváo.

Bio je gori zéti v szamosztán, zatém je posztano vrelí dühovnik i mro je kak zveszti csasztimec Marijin vu dühi szvétoszti.

Moli tüdi ti rad i pobožno szveto csiszlo, molte je doma, v cérkvi i po noci, Marija de vasz szprevájala in vam bo tálala düsevne i telovne miloscse. Kralica szvetoga csiszla de vasz koronala v nebészah csi te jo tü na zemli koornali sz csiszlom. Zvelicsani kráo Alfonz je zselo, da bi vszi njegovi szlüzsabniki csasztili preszveto Devico z molitvov szvetoga csiszla, zato je dávaó szam lepi zgléd sztém, ka je noszo vszikdár csiszlo pri szebi tak, ka szo ga drügi vidli i szo ga zacsno li posznemati njegovi dvorjeniki. Ednok je te kráo nevarno zbetezsao, i je bio v zamaknjeni pritiran pred szodi sto Krisztusovo. Vido je peklenszke hüdobé, steri szo ga tozsili vsze hüdobije, stere je vesino; vido je bozsega Szodnika, steri ga je rávno steon vecsno trplenje oszoditi; a zatém pa sztopi Marija pred szvojega Bozsega Szina, da bi za njega proszla. Vszi njegovi grehi szo bili na vágo djáni; pa preszvéta Devica देने csiszlo na drügi kraj váge, stero zsmécsavo je doteo potégnolo, i vsze grehe po zraki razmetalo. Te pa poglédne sz prijaznim licom krála i njemi pravi: „Da ti povrném csasz, stero szí meni szkázao, gda szí noszo csiszlo i je molo, szem ti od szvojega Szina szproszila zdalsanje tvojega zsvilenja za nisterni csasz; glédaj ka sze szpreobrnés, i delaj pokoro. Gda sze kráo prebüdi, zdehne: O szveto csiszlo nase lübe Goszpé, po sterom szam odszlobodjeni vecsnoga szkvarjénja.“ Molo ga je za tém prav pobožno vsze dnéve szvojega zsvilenja, csinio je dobra dela i na zádnje je szrecsno mro.

Edna pot vu Venezia.

Bil je eden lejpi, eden csetertek gda szam vu Reki [Fiume] gori szeo na ládjo, stera bi me naj vu talianszki váras vu Venezia pelala. Morje je bilo méрно nej bilo ni glásza oni vehérov ino valovov, steri dosztakrát na tom morje pri Reki kralüjejo.

Iz etoga zroka vola ár je morje mirno bilo szam jazs vu 14 vör vu Venezia priso.

Venezia! eden imeniten ino poszeben talianszki váras. Poszeben váras je to nateliko, ka taksega vecs na szveti nega.

Venezia dnesz ima szto sesztedeszét jezéro sztanovníkov, ino tak vecs je lüdi vu Venezia kak vu Gráci-ino te veliki váras Venezia je dönok vu vodo zozidani! Na szredi morja hizse sztojijo, sztené hizs zse jezéro ino jezéro let voda peré sztálno: Szoszid k szoszidi vu Venezia nede po szühoj zemli nego, po vodi, more sze z csunom pelati, csi njemi rávnok szamo pár sztopajov trbé vesiniti.

Miszlim ka de sze doszti med vami csüdovali ino pitali, kak je to mogocse vu vodo zidati teliko hizs? Odgovorim vám tak ka vám povem ka je ete váras na jauskovo picse zozidani.

Zakaj je lüsztvó eszi vu morje tak zšmetno zidalo te hizse, zakaj je nej bole na szüho zemlo zidalo, toga zrok moremo vu zgodbi etoga várasa iszkati. Venezio szo najmre okoli 450 leta po Krisztusi, zacsno li zidati, naj sze proti Attili, ki je bio král, divji hunnov, ki je té zšé celo Europo porobo ino gori z vuzsgo — právim naj sze proti tim neprijatelom szvoje zšivljenje obranijo, hizse szo vu morje zidali, ár je tak Attila ne mogo k njimi pridti.

Ino szledi gda je Attila král mro, to lüsztvó je esce sztálno na morji, zidalo, csigda szo csaszi bili imenitno nemirovni ino boja puni, to morje je etomi lüsztvi sztálno obrambo podelilo proti vszeh protivnikov, obrambo stera je nej peneze kostala, kak nasi szoldáki. Ino tak je Venezia vu morje zozidana, bár na nisterne vilice ino eden trg [platz] cslovik po szühom hodi.

Venezia je po csaszi veliko bogásztvo szpravila ád szo venecinszki trzsci imenitno veliko trzstvo pelali z cejlim szvetom.

Lüsztvó je bilo pobožno, ár zdaj sze vu Venezii vecs kak 100 cerkvi najdejo, edua lepsa kak ova.

Najimenitnesa je cérkev szvétoza Marka stera sze eti na kejpi vidi. To je bila cérkev odicseno kralüvajocsega Szvétoza Ocsé X. Piusa, ki szo prvlé vénezianszki patriark bili. Poleg je napravom sztráni králeszka palacsá. Doli je zéti ete kejp na ednoj nedeli, gda lüsztvó vö od szvéte Mese ide.

Imenitno szvedocsi te kejp, ka szo nej szamo ocsevje etoga várasa bili pobožni nego vnüki njihovi tüdi.

Ino zdaj glédajmo na cérkev. Ta cérkev je zse vecs kak jezero let sztára ár je 829 leta bila zozidana. Ober cérkvi sztojijo 4 imenitno veliki, iz kufra zlejani konji, stere je Nero caszar dao napraviti, naj njegov szpomin ino diko glászijo. Znete sto je bio Nero caszar? Krsztesenikov najvéksi preganjar, ki je szvétoza Petra dao na krizs prebiti ino Szvétomi Pavli dao glávo zéti. Jeli szi je denok Nero mogo miszliti, ka ednok te kinesi steri szo to pozvánje meli naj njegovo diko imo csészt kázsejo ka do te kinesi ednok na katolicsanszkoj cérkvi sztali, ino odnet szvejti glászili ka Krisztusovo mater cérkev z preganjajom zanicsiti nemogocse!

Csi bi zdaj Nero szvojega groba gori sztano ino te

kinese na ednoj katalicsanszkoj cérkvi zagledno mogo bi szpornati ka je isztina ka goszpod Jezus Krisztus právi: »Vüpjajte sze jasz szam obládo szvet.“ Ino zdaj sztopimo vu cérkev. Imenitno velika cérkev ino tri sztráne, ino puna neizgovorno lepimi szlikami (kejpami) ino sztebrami.

Pod prednjem oltari lezsi Szvetoga Marka Evangelista telo. Dvakrat szam imel szrecso pri etom oltári szveto meso notri prikázati.

Ka cslovek csüti gda ober ednoga Szvétca tela mesüje to vö povedati nemrem, to cslovek szamo lahko csüti.

Za oltárom sze najdejo imenitno lepi sztebri iz alabastroma od steri sze právi ka iz Salamonove cérkvi zhájajo. Alabastrom szkoga sztojijo je nateliko feini, tak ka szkoz té sztebrov cslovek lahko vidi csi ravnok szo tak debeli kak eden dober jalics.

Vu etoj cerkvi sze najde escse nezmerno veliki csaren kamen na sterom bi Jezus Krisztus szedo, gda je na bregi izgovor drzso od oszmerih blájzsensztvov.

Eti szam bio szrecsen viditi szvetoga Marka evangelium steroga je szam szvojov rokov piszo.

To knigo vu ednom glazsenom omári vnosi ino vudné eden merkács pázi, ino szakomi sze neda dovoljenje té drági kines viditi.

Teliko je imenitnoszti vu cérkvi szvetoga Marka ka mi je trno zsmetno szpadnolo gda szam sze od etoga szvétoga meszta locso ino szamo mi je to vüpanje podelilo trost, ka lejke vu bodocsnoszti bodem imeo pri Eszsznoszt Szvétoga Marka cerkev escse ednok obhoditi.

Lenarsich Imre.

Cserenszovszki novi oltar.

erniki cserencsovszke fare szo vu kratkom vremení doszta aldovov prineszli na bozso hizso, na diko Goszpodna Bogá, steri aldovi szo nje nej za sziromaskese napravili. Ar csi bi sziromaskesi gratali, té nebi bili mogli taksi imenitni veliki oltar vu szvojo farno cérkev posztaviti, té nebi bili mogocsi szvetiscse vözmalati dati, vu szvetiscse dve novivi okni szpraviti, predganico ponoviti dati. Gda szo pa na vsze te dela 10.400 koron obecsati mogli, z stere sume szamo nekoliko szto koron fali escse, to szvetlo kazse, ka oni milodari nikoga za sziromaka ne napravijo, stere cslovek na hizso bozso, na diko Goszpodnoga Boga da. Ali na nikoj szpravljajo lüdi tiszti dari, stere na cerkvi Lucifera aldüjejo to je na ostarije.

Kaksi pa té oltar more biti, steri je telko penez kosztao? Szpodnji del je z erdecsega marmora vu steri erdecsi marmor za naprej je drüge farbe marmor notridjani, sztol oltára sze pa na sztebre podpéra steri szo z beloga marmora zgorah na szerdini oltara viszi szveti krizs, pod sterim sztojita Bl. D. Marija pa szveti János apostol, Marija Magdalena pa pod krizsom klecsi. Na dva kraja szo podobe szvetoga Petra i Pavla apostolov, poleg pa zacsétek i konec trpljenja Jézusovoga, naimre Jezus na Olivszkom bregi i Jezus vu narocsaj szvoje matere. Vise krizsa Jezusovoga je njegovo gorisztanenje, na ednom okni je dolizmalano narodnjenjé, na drügom pa v nébo zasztopenje. Celi oltar sze szvejti od zlata.

Mladénci pa mladénke szo tüdi lepi dar dali na té novi oltar. Mladénci szo vküpdali 326 koron, za stere peneze szta sze dva noviva keliha küpila, ka je pa escse osztalo, to sze na pozlacsüvanje monstrancije pa ciboriuma

obrné. Dekle szo pa dale 306 korun, iz sterih penez szo sze dali napraviti dve mésne robacse i tri prti na novi oltar.

Té prelepi novi oltar sze je blagoszlavlao ovoga meszeca 15-ga dnéva i té szvétek dugo let vu szpomeni osztane vu cserenssovszkoj fari. Poszebnó lepi je té novi oltar, ali szpodobno lepo je bilo i poszvecsüvanje onoga dnéva, steri dén sze je ob prvim na tom novom oltari najszvetesi aldov Goszpodnomi Bogi notriprikazao. Od vszeh krajov je vnozsina lüsztova vküp prislo, stero lüsztvo je cserenssovszka presztrana cérkev nej mogla vu szebé prijéti. Ob 10 vöri sze je zacsnolo blagoszlavljanje oltara, stero szlavnoszt szo vizikopostüvani Strauss Flórian dobrovniciski esperes zvršili z szlavnov dvorbov. Po blagoszlavljanji szo vizikopostüvani Dr. Ivánóczy Ferenc tisinszki esperes z dvorbov pri novom oltari szveto meso szlüzšili. Po szvetoj mesi szo pa na predganico sztopili i z genlivimi recsmi szo razlozsili one tri prilike, stere cserenssovszka fara té dén obszlüzšava, naimre proscsenje, blagoszlavljanje novoga oltara i szto letni jubileum szvojega goriposztavlanja. Z poszebnim delom szo pohvalili lüsztvo cserenszovszke fare, stero je szvojim, med njim zse 30 let dugo zšivocsim dühovnim paszterom edno szrcé, edno vu lübeznoszti, stera edna lübeznoszt je jedino mogocsa na diko bozso kaj plemenitnoga doprineszti. Ali na pred podobo szo tüdi posztavili drügim farnikom vernike té fare, ka bi sze od njih navcsili, ka bi njihovo példo naszledüvali té, gda od njih na hizso bozso Jezus kaksi dar proszi.

Po predgi pa po ranój szvetoj mesi je ofer bio drzsani, na sterom je 250 korun penez notripislo. Pred vecserom ob 3 vöri szo bile vecsernice pred Najszvetejšim, po vecsernici je pa bilo blagoszlavljanje onoga novoga krizsa, stero ga je dao Csurics Martin cserenszovszki vernik posztaszézte viti. Vecsér od vöre do szédme je bila molba najszvetejšega oltarszkoga Szvesztva, pred sterov molbov je kratki navuk bio drzsani od Najszvetejšega i stero molbo je hvalodavanje »Te Deum« szklenolo. K molbi Najszvetejšega je vszaka obcsina sz proceszijov sla vu cérkev, sz gorécsimi szvecsami vu rokaj. Sz cerkvemini peszmami na vüsztaj szo naprej dekle sle. Goszpodnomi Bogi sze zdig-

nolo csloveka szrcé, gda je zagledno ono vnozsino lüsztvá, stero sze je k Jézusi pascsilo, ka bi edno vöro dugo Njega molilo zse na novom oltari, ka bi od Njega za szvoje dare naj miloscse, blagoszlov vzélo, ka bi Njemi novo oponasanje obecsalo, da od toga lepoga oltara lepse bode njihovo szrcé. Poszebne hvale szo vredne tri obcsine, naime Cserenszovec, Trnje pä Zsizske, z steri obcsin vszi, ki szo szamo priti mogli, szo pri molbi nazocsi bili.

Po hvalodavanji je proceszija bila okoli cérkvi, zvüna szo ragetline püscsali i po tom sze je vszaka obcsina z proceszijov domo povrnola. Steri szo sz pobožsnim talom té dén poszvetili, oni szo sze z blagoszlovom Jezusovim vecsér povrnoli vu szvojo hizso.

Drobizs. — Glászi.

Truplo szv. Vincentiusa Paulanszkoga je dozdej v Parisi bilo (glavno meszto Francuszkoga) zdaj szo je pa lazaristje odneszli z Francuszkoga v Belgium, ar je v Parisi zse nevarno bilo med vnogimi nevernimi, ki ne bi osztankom etoga velikoga szvetca mir dali. Tak sze obracsá szvet. Ete Szvetec je nasztavo red nüninszki, steri sze po njegovom imeni imenüje i red moski lazarisztlov, steriva dva reda szta telko dobroga napravila zse na szveti poszebno pa francuszkom po bolnicaj i vu glasenji recsi bozse, ka szo Szv. Vincentiusa za volo dobrot etili za najimenitnesega francuza zvali dnesz pa mrtvo njegovo telo more pobegnöti z domovine, steroj je on z szvojim redom telko dobrote zkazao i njem tüdi pred drügimi národami telko postenjä szpravo. (bi.)

Katolicsanszkih deticsov drüzstva szo poletosnjem szvojem glavnom szpravisesi v München-Gladbachi tüdi racsun szvojih kotrig vödali. Zdaj je taksih drüzstev 1161. Z teh v Ausztrji 181, na vogrszkom 82. Kotrig vise 75 jezero majo vsza ta drüzstva. Ka pa vi Szlovenszki decski? Kde szo vasa drüzstva za estenjë i navuk, Gde je meszto na sterom vi brüszite—osztrite pameti; vtrdjavate szrea vasa za vaso vero i za vas kmetszki ali delavszki sztan?

Vu jedinstvi zdrůzsenozli je mocs pa ki scse zsveli i obcsuvati vero, poszamezno dugo ne bode mogoci! (bi.)

Szv. Ocsa, rimszki pápa szo 15-ga aprila szpraviscese drzsali z kardinalisam, vu sterom szo szedem novi kardinalisov imenůvali pa oszemnajszet pűspekov na razlicsne kraje szveta. Pri toj priliki szo govor drzsali vu sterom szo med vnogim drůgim etak pravili: Na francuszkó drzsanje me opominate, nego to drzsanje je ne moja najvekša zsaloszt. Isztina, ka szo tam cerkvi oropane, dűhovnicje i pűspecje kódisje, nego ni eden sze je ne naiseo, steri bi szvojo vero zatajo, pa vszi z ednakim szrcem prenasajo preganjanje. Doszta bole nasz morejo zsalosztiti one drzsave, kde tak zvani mér nasa vera vzsiva, ar po teh drzsanjah szo tak zvani vucseni neverni, proszto lűdsztvo pa mlacsno tak, ka sze vszakovrsztne krivice sirijo z recsjov ino z pismom med lűdmi pa vszi radi estejo ino sze norcsarijo z szvoje matere, katolicsanszke cerkvi, pa nikoga ne, ki bi ete krivice zavrgeo. Ka povete na to lűbi Szlovenci? Isztina je, zsalosztna isztina. Vu cerkev escse hodimo, nego vszakoga prisleka i puntara radi poszlűhsamo, ki sze norcsari iz nase vere, vszake novine radi placamo, stere zrok nasih neprijatelov prido i pravo sztalnoga krsztsanszkgoga zsvljenja jako malo med na ri! Isztina je!

(bj).

Na taljanszkom sze mesa zdaj szvet. Neverni szlobodnozidarci i szóciáldemokratje bi radi z taljanszkgoga to napravili, ka szo zse na francuszkó doszégno. Za to zdaj njilíove novine vsze szmeti gorigroszajo, ka sze jih okoli dűhovnoga sztana naide pa takse falinge, stere tű pa tam naidejo okoli dűhovnikov, poprek na celi dűhovniski sztán rivajo, pa escse vnoge zmislavajo ino z lazsjov sirijo med prosztim lűdsztvom tak, ka neverno proszto lűdsztvo zdaj zse z cela rúzdivjano ino kde stécs na vublicaj varosov preganja dűhovnike. Celo szekretara drzsave papinszke Merry del Vaal kárdinalisa szo sztavili ednok, kda szo sze vővozili. — Rimszki papa szo na to vődali zapoved, naj sze szveti oznani, ka romarje naj

ne idejo te csasz k njim vu Rim, ar bi sze njim znala kaksá neszreca zgoditi za volo njihove pobožnoszti. To sze pa zdaj nikak ne vidi taljanszkim ostarjasom pa trgovcom, ki szo dozday od romarov vnogo lepih penez v zseb djali. Da szo pa vredni ete kastige, ar zsvilenje nisce ne bode so gübit za njihovo volo na Taljanszko. (bj).

Szédmo velko katolicsanszko szpravicse szmo meli na vogrszkom v Pecsüji zadnje dni agusztusa. Szpravicse sze je z tem zacsnolo, ka szo vecser, prvi den zhoda velko processijo meli z oltarszkim szvesztvom po vulicah meszta, pri steroj processiji je vise triszto dübovnikov, eno 5—6 püspekov ino 40 kanonikov bilo ino okoli sesztdeszétjzero lüdih. Na to szo szi pa tri dni vu različnih szpravicšaj pogovarjali vsze potrebne sztvari vogrszkih katolicsancov ino sze navdüsavali vu lübeznoszti szvoje vere.

Gucsali szo od sol, klostrov, dühovnoga sztana, od pomocsi sziomakov, od sztana sziomaskoga, delavnoga lüdsztva, od krszcsanszkih knjig ino novin, od vszakse prilike, stera je mogocsa podignoti naso vero ino sztavili nevernih boj proti njoj. Za vasz lübi estevci vam edno preporacsam z vszeh onih navukov: Cstite krszcsanszke knjige, dajte szi voziti krszcsanszke novine ino je sirjte, kak tüdi ete liszt med szpoznancih i prijatlih, ar sze dnesz den vszaki lehko zapela ki lazsi csté, ali ne ve kak szvet sztoji. Novine, knjige, pravoy veri protivne ne vzemi vu roke, csi do ti je zaman ponüvali. (bi.)

Dári na szebestjanszko cerkev.

Na podobo skapulerszke Device Marije.

Z Proszecske Veszi:

Horvat Kata	1 —
Franc Otilia	1 —
Opaka Kata	— 40
Fujsz Mihál	1 20
Küplen Treza	1 —
Fujsz Cecilija	1 —
Vreescics Rozália	2 —
Fujsz Mihál	1 —
Küplen Fána	1 —
Fujsz Franciska	2 —
Fujsz Rozália	2 —
Fujsz Marija	2 —
Fujsz Marija	2 —
Fujsz Kata	1 —
Durics Marija	1 —
Horvat Ferenc	1 —
Horvat Ana	1 —
Gomboc Ana	1 —
Vreescics Otilija	— 40
Szupi Marija	1 —
Szupi Rozália	— 60
Szupi Verona	— 60
Fujsz Marija	— 40
Fujsz Ana	1 —
Ficko Treza	1 —
Küplen Sandor	1 —
Cór Ana	1 —
Küplen Marija	1 —
Szukics Ana	1 —
Jerjék Cecilia	2 —
Rogan Ana	1 —
Hajdinjak Júrij	1 —
Santavec Treza	1 —
Fujsz Magdalena	1 —
Cór Treza	1 —
Hajdinjak Marija	2 —
Franc Marija	1 —
Vreescics Ana	2 —
Fujsz Ana	— 60
Rhondi Lena	— 40
Kerec Stevan	2 —
Rogan Matjas	1 —
Fujsz Jurij	2 —

Zsöks Marija	1 —
Cór Treza	— 40
Fujsz Ana	2 —
Fujsz Treza	2 —
Petrovics Zsuzsa	1 —
Ficko Rozalija	— 60
Grah Cecilija	2 —
Zavec Franciska	1 —
Jelko Otilia	1 —
Keréc Treza	— 40
Fujsz Eva	— 40
Fujsz Treza	1 —
Fujsz Rozalija	1 —
Fujsz Verona	1 —
Fujsz Josefa	1 —
Keréc Fana	2 —
Hajdinják Kata	1 —
Fujsz Kata	— 40
Fujsz Peter	1 —
Hajdinják Ana	1 —
Cór Marija	1 —
Küplen Franc	1 —
Ficko Franc	1 —
Zrinszki Mihál	1 —
Fujsz Jozsef	1 —

Vküp 74 80

Z Salamenc:

Gombosi Peter	1 —
Gombosi Marija	1 30
Gombosi Anton	— 40
Gombosi Franc	— 40
Gombosi Károl	— 40
Gombosi Antonija	— 60
Gombosi Lujza	— 40
Miholics Rozália	— 20
Gombosi Jozsef	1 —
Gombosi Vilma	1 —
Gombosi Jelena	1 —
Gombosi Janos	1 —
Gombosi Rozalija	1 —
Gombosi Marija	1 —
Gombosi Elizabeta	— 40
Gombosi Julija	1 —

Horvat Roza	1 —	Z Lehomerja :	
Gécsek Roza	1 —	Csagran Marija	1 —
Gécsek Treza	— 30	Csagran Julija	1 —
Janzsa Ana	1 —	<hr/>	Vküp 2 —
Janzsa Ana	— 20		
Miolics Jelena	1 —	Z Brezovec :	
Janzsa Ana	1 —	Sokál Julija	1 —
Pintarics Marija	1 —		
Pintarics Kata	1 —	Z Bokrecsa :	
Margetics Apolonija	2 —	Talaber Roza	1 —
Banfi Lena	1 —		
Kresmár Treza	1 —	Z Szobote :	
Banko Treza	1 —	Szkledar Kata	— 10
Banko Treza	1 —	Sömen Ana	— 20
Banko Marija	— 20	Baradics Treza	1 —
Gombosi Bara	1 —	<hr/>	Vküp 1 30
Küplen Ana	— 60		
Ehman Marija	— 40	Z Vidonec :	
Ehman Marija	— 70	N. N.	— 70
Kresmár Treza	— 60		
Komin Ana	— 60	Z Velke Polane :	
Zsöks Stevan	— 20	Haklin Marija	— 60
Zsöks Anton	— 20	Prsa Magda	— 20
Gécsek Jula	— 50	Zsizsek Ana	— 20
Gécsek Ana	— 50	Skapulerszka Artúzsba	6 —
Janzsa Jozsef	1 —	<hr/>	Vküp 7 —
Horvat Julija	1 —		
Kolosa Ana	— 40		
Komin Treza	1 —		
<hr/>	Vküp 34 50		

Lübleni darovníki i nabiralci! Jezusovo Szcreé vam naj dá za milodáre i trüd na tom szveti miloscsó, na óvom pa diko nebeszko.

Klekl Jozsef,
plebanos.

